

The Forest School

WOODMAN/THOMAS
JANSSENS

Back to The Forest School

Johan Thielemans

Gezien op 10 januari 2026
De Expeditie, Gent

De voorstelling 'The Forest School' bestaat uit drie lagen: er is het persoonlijke verhaal van regisseur Thomas Janssens, die zelf de diagnose autisme kreeg. En het is ook een eerherstel van Grunya Sukhareva, de Russische kinderpsychiater, die honderd jaar geleden als eerste het fenomeen autisme beschreef, maar in de vergeetput van de geschiedenis verdwenen is.

12 JANUARI 2026

Het zijn twee mannelijke psychiaters (uit West-Europa), Kanner en Asperger, die met de eer gingen strijken. Deze historische blindheid (gewild of ongewild) wordt in deze voorstelling rechtgezet en is eveneens een pleidooi voor de Forest School, de therapie die Sukhareva heeft uitgewerkt.

Janssens brengt een voorstelling die - naast de theatrale kwaliteiten - ook een belangrijk maatschappelijk punt maakt. Mensen met een autismespectrum kijken op een heel eigen manier naar het leven. Janssens nodigt het publiek uit om met een open blik naar deze alternatieve beleving van de realiteit te kijken. Hij deed daarvoor beroep op zeven volwassenen met autisme, die met elk met hun eigen verhaal deze voorstelling stofferen.

Het scènebeeld (een ontwerp Thomas Janssens en Nikolas Lestaeghe) toont een chaotische wereld. Er staan vijf pilaren, opgetrokken uit stoelen en tafels die wanordelijk op elkaar gestapeld staan. Het beeld staat symbool voor een innerlijke wereld die sterk afwijkt van wat wij 'het normale' noemen. Oscar van Rompay, als het alter ego van bedenker en regisseur Thomas Janssens, neemt het woord. Hij vertelt heel exact tot op de datum toe wat er gebeurd is. Wanneer Janssens op 34-jarige leeftijd de diagnose hoort, ervaart hij hoe de geboden zorg tekortschiet. Zijn huwelijk loopt spaak, en in een periode waarin hij zijn kinderen minder ziet, volgt een woede-uitbarsting. Van Rompay, die tot dan een kalme, pure verteller is, wordt razend en gaat de stoelenconstructies te lijf. Is er maar één 'juiste' en aanvaardbare manier om te reageren in deze wereld? Het antwoord schuilt in deze voorstelling.

Als Van Rompay de groep betreft in een wilde dans, zien we de deelnemers helemaal openbloeien.

Eerder heeft Van Rompay ontdekt dat er in Rusland een kinderpsychiater een heel aparte methode had ontwikkeld in het communistische Rusland. Zij richtte een 'Forest school' op nabij Moskou. Daar bracht ze enkele meisjes en jongens met autisme samen, en observeerde hen. Evelien Bosmans speelt de therapeute die proeven bedenkt en alles nauwkeurig opschrijft. Het feit dat Sukhareva bijna uit de geschiedenis is weggegomd, wekte de belangstelling van Thomas Janssens en dus Van Rompay. Grunya Sukhareva zou en zal de tragische heldin van deze voorstelling worden.

De patiënten worden gespeeld door zeven volwassenen met autisme. Elk heeft een verhaal dat bestaat uit elementen uit hun eigen leven. Aan de hand van 're-enactments' leren we veel over het afwijkend gedrag. We horen hoe een vrouw het over haar dode broer heeft, of zien hoe een jongeman niet wil aangeraakt worden. Als Van Rompay – voor enkele scènes ook deelnemer aan de Forest School - de groep betreft in een wilde dans, zien we de deelnemers helemaal openbloeien. Dansen is hier een heilzame therapie.

Theater van mens tot mens

Maar dan slaat de politiek toe: Grunya Sukhareva moet voor het gerecht verschijnen. Tijdens de debatten laat Janssens ook Stalin naast de rechter plaats nemen. Historisch is dat misschien niet helemaal correct – maar theatraal levert het een sterk beeld op. De scène herinnert aan de communistische terreur met talloze slachtoffers. Net als bij de beroemde en beruchte processen van Moskou in de jaren dertig van de vorige eeuw, bekent Sukhareva schuld: ze heeft zich vergist. Na die pijnlijke scène met haar bekentenis verdwijnt ze van het toneel, in de voorstelling en ook in de echte geschiedenis.

Het doet Janssens dromen van een eigen 'Forest school'.

De voorstelling eindigt met een intens en ontroerend moment. De zeven spelers komen voor het publiek staan. Ze vertellen ons wat de tattoos op hun lichaam betekenen. Ze staan dan op het toneel niet als vertolkers, maar als zichzelf. We kijken naar hen van mens tot mens.

Niet alleen de hommage aan Grunya Sukhareva maakt dit tot een voorstelling die in de wereld staat. Want even belangrijk is het maakproces. Thomas Janssens heeft bij Het Raster, de gespecialiseerde begeleidingsdienst autisme, zeven mensen gevonden om met hen deze voorstelling te maken. De weg van vaak schuwe, wereldvreemde personen naar persoonlijkheden die zelfstandig en overtuigend op het toneel staan, is een avontuur op zich. Dat theater een therapie kan zijn voor mensen die leven met afspraken, heeft Thomas Janssens zelf ondervonden. Theater maakt hem gelukkig. Dat gevoel heeft hij kunnen overbrengen aan de zeven deelnemers. Het doet Janssens dromen van een eigen 'Forest school'. Theater dat genezend werkt: het is een mooie gedachte, niet als utopie, maar als reële mogelijkheid.